A°. 1858. N°. 9.

MAANDAG 11 JANUARIJ.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

De Prijs van dit Blad is per vierendeel jaars:
Voor de Stad . . . . f 4.50
Franko per post . . . . . - 5.—
Bijvoegsels, als ook de Verslagen der zittingen van de Provinciale Staten en van den Raad van Utrecht, worden den geabonneerden *gratis* toegezonden.

VERMINDERDE PRIJZEN der ADVERTENTIEN.

1°. Bekendmakingen van Geboorten, Huwelijken, Sterfgevallen, Dankbetuigingen, even als alle andere gewone advertentiën van Verkoopingen, Verhuringen, Verpachtingen, enz. van 1—5 regels f 1,—
Elke regel daarboven . . . . - 0,20

2°. Programma's van geleerde en andere genootschappen of kommissiën, oproepingen, of aanbevelingen tot liefdadigheid, of lijsten van ontvangene giften 1—10 regels . . . . f 1,—
Elke regel daarboven . . . . - 0,05

Zegelregten en Brieftporten worden afzonderlijk berekend, even als een Exemplaar der Courant, hetwelk den inzender eener Advertentie bij elke eerste plaatsing bekomt, zoo hij de ontvangst daarvan niet vooraf afzegt.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op de mededeeling van het R. K. Parochiaal armbestuur alhier;

Brengen ter kennis der ingezetenen, dat heeren Regenten van het voornoemd armbestuur het voornemen hebben tot het doen eener buitengewone Collecte aan de huizen van alle de ingezetenen, welke door de leden van meergenoemd armbestuur persoonlijk zal geschieden op Woensdag 20 Januarij 1858.

Burgemeester en Wethouders willende voldoen aan het ten deze te kennen gegeven verlangen bevelen de voorz. Collecte aan de algemeene milddadigheid aan, vertrouwende dat deze kennisgeving voor de meervermogende ingezetenen voldoende zal wezen, om hen tot eene welwillende medewerking op te wekken.

Utrecht, 5 Jan. 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 10 Januarij.

Verbetering van woningen voor arbeidenden en minvermogenden.

Hebben zich velen onzer stadgenooten wel eens naar de Lange Nieuwstraat begeven, om er een blik te werpen op hetgeen dáár, in den laatsten tijd, door de *Maatschappij tot verbetering der woningen voor arbeidenden en minvermogenden* verrigt werd? Hen, die dit nog niet deden; hen, die zich aan dergelijke philantropische ondernemingen te weinig laten gelegen liggen, kunnen wij dit ten sterkste aanraden. Zij zullen er eene nieuwe straat zien, die thans nog dood loopt, om echter welligt later doorgetrokken te worden: eene straat, aan weerszijden met eene rij nette woningen versierd, welke aan de Lange Nieuwstraat met twee wat grootere hoekhuizen eindigt. Die woningen zijn inwendig goed betimmerd, droog en luchtig, ontvangen overvloedig licht en lucht, hebben goed water en behoorlijken afloop van vuil en onreinheid: vormen verblijven, die ze, naar den huurprijs gerekend, voor de minvermogenden en arbeidende klassen onder ons geschikt doen zijn, maar die, naar den geheelen bouw en de inrigting te oordeelen, ze inderdaad vóór den burgerstand niet ongeschikt doen voorkomen!

Indien elk, wien de gezondheid en het welvaren zijner mingegoede stadgenooten ter harte gaat, zich bij deze nieuwe stichting verheugt, zeker zal hij dit in hooger mate doen, die zich den vroegeren toestand van dit erf duidelijk voor den geest kan stellen. Wij gelooven echter niet te veel te zeggen, wanneer wij beweren, dat aan een overgroot aantal onzer stadgenooten de *Eikenboomspoort* alleen bij naam bekend was. Velen hebben vroeger zeker aan de Lange Nieuwstraat wel eens die twee smerige, vervallene woningen gezien, waar diepe armoede en ellende uit de gebrokene ramen scheen te staren, en waar uit eene opene deur een ongedekt riool te voorschijn kwam: maar de meesten viel het daarbij niet in, dat men door die woningen in een volgebouwd erf kwam, waar eene menigte huisgezinnen leefden in vertrekjes lager dan den beganen grond, die naauwelijks een weinig licht ontvingen uit eene soort van steeg, die er langs liep, en geene andere lucht, dan die van het open riool, 't welk er door liep en van de vuilnishoopen, die er door de bewoners werden neergeworpen. — Aan opruiming hiervan viel niet te denken, daar er geen toegang was tot deze buurt en geen kruiwagen door dit steegje had kunnen passeren! Men verdenke ons niet van overdrijving; — elk, die de Eikenboomspoort vroeger gekend heeft, zal het ons toegeven, dat zulk eene buurt in de helft der 19e eeuw, in eene stad als Utrecht, bijna niet denkbaar scheen.

Wij kunnen ons dus inderdaad niet genoeg verheugen in eene metamorphose als die, welke hier heeft plaats gehad en die inderdaad nog grooter en verrassender is dan die, welke wij reeds voor eenigen tijd door dezelfde maatschappij in de *Tuinstraat* zagen daarstellen. Ook deze weinig bekende buurt, tusschen den Springweg en den Wal, die vroeger een voorbeeld van morsigheid en ongezonde inrigting was, werd door haar aangekocht en met medehulp van het Stedelijk Bestuur in eene nette, zindelijke en luchtige straat herschapen.

Er is derhalve nu reeds aan twee geheel verschillende oorden onzer stad een aanvang gemaakt met verbetering van den openbaren gezondheidstoestand door het opruimen van slechte woningen en het stichten van goede en doelmatige verblijven voor de minder gegoeden. Wij achten weinig zaken van hooger en meer dringend belang en wenschen er daarom een oogenblik bij stil te staan. Wij weten, dat het denkbeeld van openbare gezondheid, van maatregelen in het belang daarvan te nemen, van voorzorgen tegen verspreiding van ziekten, van politiebepalingen op reinheid en zindelijkheid, dat dit alles weinig in den smaak van het publiek valt; dat men er liever niet van hoort; dat men het dikwerf noodelooze kwellingen noemt. Welligt is een en ander een gevolg van overdrevene voorzorgsmaatregelen bij sommige gemeentebesturen, maar waarschijnlijk meer nog, omdat men in den tijd van vrede vergeet zich ten oorlog toe te rusten. Zoolang er geene epidemische ziekten heerschen, en de sterfte niet *buitengewoon groot* wordt, denkt men aan geene gezondheidsmaatregelen. Intusschen heeft men het in vele steden, en ook in onze stad kunnen opmerken, dat, bij het heerschen van cholera, typhus en dergelijke ziekten, buurten, gelijk de door ons vermelde, de plaatsen waren, waar het kwaad zijn oorsprong had en zijn hoofdzetel vestigde, om van daar over eene geheele stad te woeden. Men denke slechts aan de Typhus, zooals die in het pas afgeloopen jaar nog in Zutphen onstond en er zich uitgebreid heeft. Maar men denke vooral ook nog aan een meer algemeen verschijnsel, hetwelk de aandacht niet trekt, omdat het minder sterk in de oogen springt: wij bedoelen de meerdere sterfte in sommige wijken of gedeelten der groote steden, in vergelijking met die in andere gedeelten; waarbij het schier onnoodig is te zeggen, dat die ongunstige verhouding vooral de armste en schamelste buurten treft. Men doet echter geheel verkeerd, wanneer men, gelijk velen, deze daadzaak *alleen* wilde toeschrijven aan het mindere levensgenot, — aan mindere voeding, kleeding, enz. der mingegoedde klassen. Heeft dit een en ander daarop gewis invloed, niet minder de morsigheid en onreinheid der buurten en huizen, waarin zij wonen, het gemis aan lucht en licht, dat daar zoo dikwerf heerscht. Pogingen van menschenvrienden of van plaatselijke besturen, om daarin verbetering te bewerken; pogingen, gelijk de boven door ons vermelde, zijn daartoe de beste en vruchtbaarste; beteekenen zeker niet minder en stichten geen geringer nut, dan het geven van soepkaartjes en het om niet schenken van brood en brandstoffen; zullen zeker strekken, om den *gemiddelden levensduur* der arbeidende klassen *te verlengen* en meer in evenredigheid met die van andere klassen der maatschappij te brengen. Tracht men haar echter op deze wijze tegemoet te komen en te helpen, zoo moeten zij ook verlicht genoeg zijn, om zich te willen laten helpen; met andere woorden, zij moeten zelven medewerken en die pogingen ondersteunen. En zoude men bijna wel iets anders kunnen verwachten? Toch berigt het bestuur der genoemde Maatschappij ons het tegendeel. Waar men in de *Tuinstraat* alles had aangewend om gezonde en betere woningen in te rigten, waar men zelfs door uiterlijke verfraaijing en welstaanlijkheid gunstig op het innerlijke der bewoners poogde te werken, werd door vele bewoners alles bedorven door verregaande onreinheid en tegengewerkt door grove brutaliteit! Eenige huuropzeggingen hebben hierop een gunstigen invloed uitgeoefend, maar toch schijnt nog onuitsprekelijk geduld noodig, om den bewoners liefde voor zindelijkheid en netheid in te boezemen, om dezen aan te sporen van in alles behoorlijk orde te houden." Mogten die bewoners, mogten onze arbeidende en mindervermogende klassen toch leeren inzien, dat zij zoodoende de beste middelen voor ligchamelijken en huisselijken welstand verwaarloozen; want zindelijkheid op woning en ligchaam is zeker de eerste en hoogste gezondheidswet; netheid en orde in huis en leven, de eerste regel om welvaart te erlangen. Wij wanhopen echter niet, deze overtuiging nog eenmaal meer algemeen door hen erkend te zien, wanneer de ondervinding hun duidelijk zal getoond hebben, hoeveel de betrachting dier levensregelen op den welstand van ligchaam en ziel vermag. Langzaam echter zal die overtuiging slechts kunnen veld winnen, en wij wenschen daarom de voorstanders der maatschappij tot verbetering der woningen hierbij geduld toe, evenzeer als bij andere miskenningen hunner pogingen. Wij brengen hun gaarne hulde, als die eene der grootste en nuttigste beginselen onder ons verwezenlijken, bevordering van reinheid, gezondheid en daarvan onafscheidelijken meerderen welstand onder onze minder gegoede stadgenooten. Mogen hunne pogingen zich steeds meer kunnen uitbreiden door welwilende medewerking der gegoeden en onze stad binnen weinige jaren vele gedenkteekenen bezitten, als de *Tuinstraat* en *Eikenboomspoort*, maar dan ook bewoond door eene bevolking, in wier door reinheid en zindelijkheid gezonde ligchamen, een gezonden en dankbaren geest mag wonen, geschikt om de zegeningen te erkennen, die men hun verschaft heeft, en waarvan de vruchten ook voor hunnen stoffelijken welstand niet zullen achterblijven.

— De Fransch Belgiesche post, sinds de laatste dagen, steeds in aankomst door den toestand der rivieren vertraagd, is ook heden nog niet aangekomen.

Uit Frankrijk is in de laatsten tijd weinig nieuws ontvangen. De zaak van het Engelsch-Oostenrijksch verdrag zal er weldra gaan sluimeren. Daarentegen spreekt men er te Parijs weder van, dat het hof van Windsor met dat van Napels in onderhandeling zou zijn tot het herstellen der diplomatieke betrekkingen.

De laatste tijdingen uit Hindostan hebben te Londen pijnlijken indruk gemaakt; vooral is het berigt van het overlijden van generaal *Havelock*, wiens familie thans in Duitschland is, met leedwezen vernomen. Men had vooral op dezen veldoverste in den laatsten tijd de aandacht gevestigd en den moed en de volharding van den reeds grijzen krijgsman bewonderd, die bezwaren, vermoeijenissen, gevaren ligt stelde, om zijne benarde landgenooten te hulp te snellen, en zijn vaderland te dienen. En hij was gelukkig geweest in zijne stoute onderneming; waar zegepraal de stoutheid van den krijger bekroont, blijft de algemeene goedkeuring en de lof niet achter. *Havelock* heeft niet zoolang zijn gelukkigen togt naar Lucknow overleefd, om kennis te hebben kunnen erlangen van de eer, welke zijn vaderland hem toedacht. Omtrent zijn leven meldt men:

De generaal *Havelock* behoorde het Indiesch leger geheel toe. Op 28jarigen leeftijd vertrok hij in 1823 naar Azië, en in Indië en het Oosten heeft hij gediend tot op het oogenblik waarin de dood hem van het tooneel des oorlogs heeft weggerukt, op hetwelk hij zijn land zulke groote diensten bewezen heeft. *Havelock* heeft den oorlog in Birman gevoerd en aan de meeste gevechten in het binnenland van Indië deelgenomen, en nogtans ontving hij zijne eerste kompanjie niet voor in 1838, namelijk toen hij reeds 43 jaren telde. Te Ghuznee heeft hij onder den generaal *Keane* gestreden; bij den tweeden inval in Affghanistan stond hij onder de wapenen; in Punjaub heeft hij onder *Hardinge* en *Goub* gevochten; hij heeft deel genomen aan den laatsten Perzieschen oorlog en was bij den veldslag van Mohamnerah tegenwoordig, en nogtans was hij nog slechts kolonel tijdens de opstand uitbrak. Hij telde toen 62 jaren. Waarlijk, men [illegible] kunnen zeggen dat een zoodanig man veel aan [illegible] goede fortuin heeft te danken gehad. Na [illegible] dertig jaren dienst in Indië, na veldtogten [illegible]

moerassen van Irrawaddy, in de vlakten van Centraal Indië, in de bergpassen van Kaboul en aan de oevers der Golf van Perzië gehouden, na kennis met koortsen, met eene schipbreuk en met vele jaren van afmatting gemaakt te hebben, verkeerde de veteraan nog in eene betrekkelijk duistere stelling, over welke hij zich alleen met de zelfvoldoening troosten kon, dat hij zijnen pligt gedaan had. *Havelock* heeft zijnen roem aan het einde zijner loopbaan verworven, en dit is welligt eene meer leerzame omstandigheid dan dat hij bij het intreden van zijn krijgsmansleven beroemd geworden ware. Door dit voorbeeld zal de soldaat leeren niet aan zijne bevordering te wanhopen, omdat de bevorderingen en de eerbewijzingen tragelijk komen, of te denken, omdat hij bij den roem onbekend blijft, dat zijne loopbaan zonder nut en zonder onderscheiding haar einde zal bereiken."

De Deensch-Duitsche aangelegenheid is in een nieuw tijdperk getreden; de kommissie van den Bondsdag heeft haar verslag uitgebragt en aangedrongen op de nakoming door Denemarken van de verpligtingen, die hem als lid van den Bond voor de hertogdommen zijn opgelegd. Toegeven wordt voor het hof van Koppenhagen eene noodzakelijkheid, waartoe het trouwens van alle zijden wordt gedrongen. Toch spreekt men er van, dat het Deensche kabinet de bezetting in de hertogdommen versterkt en de zeemagt uitbreidt.

Uit Luxemburg verneemt men, dat de verhooging van de civiele lijst is aangenomen, edoch met zeer geringe meerderheid en op eene wijze, die in een grondwettigen staat nog al zonderbaar is. Wij hopen, dat aan de moeijelijkheden daar voor goed een einde kome, doordien de Regering een anderen weg ga inslaan, gelijk men dezer dage heeft gemeld dat de wil van den groothertog zou wezen.

Door twee **telegrafische berigten** worden ons de volgende tijdingen medegedeeld uit Indië:

»*Officieel* zijn te Londen van lord *Lyons* berigten ontvangen van Suez tot den 3., Alexandria tot den 4. Jan. en Bombay tot den 18. Dec.

»De Eng. hebben Lucknow moeten verlaten. Generaal *Outram* bezette Allumbagh; de generaals *Campbell* en *Wyndham* hebben het Gwalior kontingent tweemaal geslagen; hun geschut en bagaadje is buit gemaakt.

»Evenwel hebben de muiters een nieuwen aanval gewaagd en de tenten van gen. *Wyndham* verbrand; zij werden teruggeworpen, waarbij brigadier *Wilson* sneuvelde.

»De Ghoorka's moesten voor de Insurgenten van Oude 100 mijl zuidwaarts van Lucknow terug trekken. Bohilcund is vrij rustig. Een kleine opstand in Kollapore en Z. Mahratta is onderdrukt; het is in laatstgenoemde plaatsen thans rustig. Het 43. en 70. Bengaalsche regement gaat naar China. Het 34. en 73. is in opstand gekomen. Twee regementen Holkars zijn ontwapend. Punjab blijft steeds rustig. 100 man Engelsche ruiterij zijn den 17. Dec. te Bombaij ontscheept."

Eene tweede *depêche* brengt berigt uit Malta van den 9 en Cawnpore van 10 Dec. »Generaal *Campbell* berigt, dat generaal *Grant* bij Sernighaut de vlugtende muiters heeft aangevallen en hen 15 stukken geschut en alle bagaadje ontnomen heeft; de muiters werden zoo verslagen, dat generaal *Grant* in zijne expeditie dit gevecht beslissend achtte."

Eene *derde* dépêche berigt ons uit Napels van den 5., dat de aardbevingen er voortduren, reeds 40 had men er in de hoofdstad geteld.

Te Weenen zijn gister de fondsen gedaald, tengevolge van de uitwisseling der ratifikatie van het verdrag omtrent de vrije vaart op den Donau.

— Bij besluit heeft Z. M. den heer *J. P. C. Ruloffs*, staatsraad in buitengewone dienst, vice-president van den Raad van Ned. Indie, op zijn verzoek, onder dankbetuiging, eervol ontslag verleend, met aanspraak op pensioen; den heer *P. J. B. de Perez*, lid van den Raad van Ned. Indie, benoemd tot vice-president van dien Raad, en den heer *J. P. C. Ruloffs* benoemd, tot komm. der orde van den Ned. Leeuw.

— Bij Zr. Ms. besluit zijn benoemd tot ontvangers der dir. bel. en akc.: te Ried c. a. de heer *L. Radijs Ellens*, thans ontvanger derzelfde middelen te Oudega; te Oudega c. a. de heer *R. C. Wildrik*, uitgevallen en op wachtgeld gesteld komm. der 2. kl. bij 's Rijks belas., thans te Zevenaar en tot ontv. der dir. belast. en akc. te Hilvarenbeek c. a. de heer *G. D. P. S. Hubar*, ontv. te Eethen c. a.

— Bij kon. besluit zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederl. Leeuw, de heeren *F. N. Nieuwenhuijsen*, resident van Pekalongan en mr. *P. T. Fitz*, president van den raad van just. te Batavia.

— Weder is bij kon. besluit een examen bepaald voor attachés bij het Nederl. korps diplomatiek. [illegible] leden van de kommissie tot het afnemen van [illegible]amen zijn benoemd de heeren: *W. A.* baron *[illegible]lpenninck van der Oije*, voorzitter; mr. *E. [illegible]rthuijsen*, lid van de 1e Kamer der Staten-Generaal; mr. *J. A. Mutsaers*, lid van den Raad van State; *A. J. Bake*, hoogleeraar te Leyden; mr. *H. Kock*, hoogleeraar te Leyden; mr. *J. Ackersdijck*, hoogleeraar te Utrecht.

— Bij besluit heeft Z. M., tengevolge van het overlijden van *G. D. W. H. C. L.* graaf *von der Recke Volmerstein*, in leven oudsten kommandeur en tevens koadjutor der Duitsche orde, balye van Utrecht, vergund de opklimming der komm. en van den eersten jonkheer, welke door dat afsterven kan plaats hebben; en te agreëren de opklimming van *O.* baron *van Wassenaar Catwijck* tot jongsten kommandeur.

— De berigten nopens den gezondheidstoestand van Z. M. den koning van Wurtemberg blijven steeds naar omstandigheden gunstig luiden.

— Men verneemt, dat het bedrag van het reisgeld voor de onderofficieren, korporaals en verdere manschappen van het leger weder gedurende 1858, even als het vorige jaar, met twee cent per uur zal worden verhoogd en alzoo gebragt op twaalf cent voor de militairen en op zes cent voor de miliciens, die, in reserve gesteld, dadelijk naar hunne haardsteden terugkeeren.

— Uit Luxemburg meldt men, dat na levendige diskussiën in de beide vergaderingen van den 6e, over de verhooging der civiele lijst, in die van den 7en met 16 tegen 14 stemmen is aangenomen, terwijl een lid zich van stemmen onthield. Bij afwezigheid van den minister van staat, die ongesteld was, verklaarde een zijner kollega's dat de prins hem had gemagtigd, der verg. mede te deelen, dat de kroon zich geene voorwaarde laat stellen en het stellen van voorwaarden als eene inbreuk op zijne prerogatieven zou beschouwen. Deze interventie was het gevolg der verklaring van sommige leden, dat zij voor de lijst zouden stemmen, zoo het ministerie slechts hun vertrouwen had.

Daarna werd een aanvang gemaakt met de beraadslaging over het budget. De regering verklaarde al dadelijk dat het de beginselen deelde die in het centraal rapport op den voorgrond zijn gesteld, maar dat zij alleen zou strijden over de toepassing dier beginselen, waaromtrent zij niet met het centraal verslag eens was.

Des avonds werden de beraadslagingen voortgezet, terwijl den 8 Jan. de laatste dag van de zittingen der kamer is, die volgens de konstitutie slechts 40 dagen mag duren.

— In zake de spoorwegkwestie meent men te kunnen berigten, dat de minister van binnenlandsche zaken de ingekomen aanvragen om koncessie aan het naauwkeurigst onderzoek onderwerpt en tevens dat deze aangelegenheid, die inderdaad eene nationale is geworden, eene beslissing zal erlangen, zoo spoedig als het belang des Rijks eischt. Die nu bijzonder met het onderzoek der gevraagde koncessie is belast, mag daarenboven met volle regt nog op de hoogte der zaak heeten, en dit waarborgt ons, dat de voorstellen die van Regeringswege zullen worden gedaan, zullen geven wat noodig is en onze krachten niet te boven gaan.

— Voor eenige dagen hebben wij per telegraaf medegedeeld, dat de Fransche *Moniteur* eene overeenkomst met Nederland gesloten heeft omtrent het stellen der inkomende regten op 5 pCt. van zijden, kramerijen, enz.; deze tariefswijziging zou met 1 Jan. in werking treden, dit is niet geschied; trouwens moeten eerst onze Kamers de verandering goedkeuren; het is begrijpelijk, dat de Fransche regering zoo iets vergeten heeft; de gestelde termijn was echter even voorbarig als de openbaarmaking door het Fransche regeringsblad.

— De waterberigten zijn heden de volgende:

Te Vreeswijk is men Zaturdag morgen begonnen met het ijs *voor* den mond van, en in de haven los te hakken, ten einde de schipbrug, bij eenigen aanwas van water in de haven te bergen.

Zaturdag avond 4 uur, stond het water aan de peilschaal, 0,65, boven A. P. De stand van het water is buitengemeen laag.

Uit Keulen schrijft men van den 9. Januarij:

»Behalve eenige groote stukken ijs, die van de kanten der rivier zijn losgeraakt, heeft men weinig drijfijs in den Rijn. De hoogte is heden middag 12 ure 1 voet $3^1/_2$ duim Rijnlands.

»Bij Oberwesel stond gisteren middag het ijs van Bett tot aan Hornerw, beneden Trechtlingshausen, nog vast."

Uit Wijk bij Duurstede meldt men ons van den 9. Jan.: Door de ingevallen dooi, is het ijs reeds zeer verzwakt. Het veer dat men te voet over ijs passeerde, moet op dit oogenblik door middel eener ijsschuit bediend worden. Voor voertuigen blijft de passage nog gestremd. Het water blijft vallende gemiddeld 2 duimen per etmaal.

De rivier voor Gorinchem lag den 7. dezer geheel digt, zoodat men met schietschouwen moest overzetten. Door het vele drijfijs kon men den 7. dezer Zalt-Bommel niet overzetten, en zijn de reizig[ers] dus eerst den 8. met moeite door ijsschuiten o[ver]gebragt

Omtrent den toestand van het ijs voor en [bij] Dordrecht van eergister verneemt men het volgen[de:] In den Noord, even als het bovengedeelte der [rivier] tot aan de societeit *de Harmonie*, heeft zich het [ijs] gezet en is voor de gemeenschap met den Alblas[ser]waard eene sleuf in het ijs gemaakt. Lager uit, even beneden het Meerdervoortsche veer, is het [op] het oogenblik open water, en geschiedt dien ten volge de overvoer der passagiers en goederen dat veer even als het Zwijndrechtsche (thans de [overvoer] van Holland naar België en omgekeerd) gemakke[lijk.] Lager uit op de Oude Maas en in het Malle en de Dordtsche Kil zit het ijs bij vakken. Gi[ster] morgen was aan het 's Gravendeelsche veer weinig [ijs.] Achter het eiland was in den afgeloopen nacht drijfijs en dien ten gevolge kwam de Belgische [post] eenige uren later dan gewoonlijk aan.

In Groningen en Friesland is het ijs, door vermenging met het zeewater minder sterk gewe[est] dan anders. Men hoopt dat daarvan, geene on[ge]lukken het gevolg zullen worden.

— De arrondissem.-regtb. te Nijmegen, uitspr[aak] doende in de zaak van den heer *A. v. d. Pl[...]* kapt. op de stoomboot Prins Joinville der S. M., als beklaagd van zich op 8 Julij ll., [...] Dreumel, te hebben schuldig gemaakt aan het [...] varen met genoemde stoomboot, door hem gevo[erd,] van het schip van zekeren *Jan Vermeer*, te Pan[...]den, zoodat dit vaartuig is gezonken en schade bekomen, en zulks door niet genoegzaam zorg te d[ragen] voor het rigtig bestuur van het door hem gev[oerd] wordende schip, heeft beslist, dat de schuld des [be]klaagden aan het, hem bij dagvaarding ten laste gele[gde] feit niet was bewezen en hem mitsdien vrijgespro[ken.]

*— Uit Amersfoort schrijft men ons van den 9. J[an.] »De heeren *v. Werkhoven*, *Schluiter*, *v. d. P[...]*, *Burger* en *Lagerwey* hebben allen de op hen uit[ge]bragte benoeming tot leden der plaatselijke sch[ool]kommissie aangenomen en heden in handen van [den] burgemeester den gevorderden eed afgelegd."

— Te Koevorden is eene oude vrouw, met [...] in eene schuur water willende halen, door het [...] vatten van het rondomliggend stroo verbrand.

— Te Eindhoven en Doesburg is dezer voor 't eerst gas gebrand.

— De Nederl. vereeniging tot afschaffing van ster[ken] drank, telt, volgens haren laatst uitgegeven alma[nak] 11,100 leden, 51 afdeelingen en ruim 300 kor[res]pondentschappen.

— Den 24. Dec. jl. is te Brussel overleden [...] *O. C. Holmberg de Beckfelt*, oud-resident op [...] eiland Java, suikerkontraktant, ridder der [...] Nederl. orden, enz.

— Donderdag zal te Amsterdam door het Ho[ogduitsche] duitsche opera-personeel voor de eerste maal [de] *Profeet* van *Meijerbeer* worden opgevoerd, waa[rtoe] veel nieuw dekoratief is vervaardigd.

Texel, 9 Jan. Binnengekomen: Tweeli[ng] zusters, kapt. *Carst*, en Pauline Consta[ntia] Elenora, kapt. *de Weerd*, beide van Batavi[a;] Compagnie, kapt. *Kuiper*, van Suriname.

Brouwershaven 9 Jan. Binnengekomen, He[...]man, kapt. *v. Veldhoven*, van Batavia.

Texel 9 Jan. Binnengekomen, Tweelingzu[s]ters, kapt. *Carst*, van Batavia. en Compagn[ie,] kapt. *Kuyper*, van Suriname.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 9 *Jan.* 0.00 El; + AP. 6.67. Gev. 1[...] 28 duim onder nul.

Bij den Burgerlijken stand te *UTRECHT* [...] van den 1. tot den 10. Jan. 1858

ingeschreven: ondertrouwd 1 paar; — gehuwd 2 p[aar;] geboren 48, als 28 j. en 20 m.; — overleden [...] als 22 van het m. en 18 van het v. geslacht, waaron[der] 1 levenloos aangegeven.

BEROEPEN:

te Hierden Ds. *H. W. Eigeman* te Meeuwen.
„ Garijp en Suameer Ds. *A. Koster* te Garderen.
„ Elst Ds. *W. J. Jorissen* te Oud-Loosdrecht.
„ Haarlem Ds. *C. J. Brutel de la Riviere* te Meppel.
„ Lippenhuizen Ds. *W. J. Meijer* te Zwartsluis.
„ Schoonrewoerd de heer *A. Coevée* kandidaat.

AANGENOMEN:

naar Binnen Egmond door den heer *J. van Doesburg*.

BEDANKT:

voor Oudkerk en Roodkerk Ds. *G. W. Sannes* te O. Pe[...]
„ Veenendaal Ds. *L. F. H. Creutzberg* te Oosterla[nd]

GEVEILD den 9. Januarij 1858.

Een Huis, binnen Utrecht wz. van de Oude Gr[acht] tusschen de Reguliers- en Smeebruggen, B No. [...] *J. Umland.* *f* 6350.

ITALIË.

TURIJN, 6 Januarij.

De prijs der Turijner zijde is meer dan 10 pCt. gedaald, en is heden 88 à 90 lire. De koopers zijn zeer terughoudende.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 6 Januarij.

De aarts-hertogen *Albrecht*, *Karel* en *Wilhelm* zijn gisteren naar Milaan vertrokken, om de begrafenis-plegtigheid van den veldmaarschalk graaf *Radetsky* bij te wonen.

In Junij van het vorige jaar baarde het groot opzien dat de *Gazzetta di Bergamo*, ten gevolge van een herderlijken brief des bisschops van Bergamo, moest ophouden te verschijnen en sedert geen uitgever kon vinden. Thans echter heeft de redakteur, de heer *Cremonesi* verklaard, zich in alles aan de bepalingen van de heilige *canones* over de drukpers te zullen onderwerpen en heeft de bisschop van Bergamo hem weder verlof gegeven, om zijn dagblad uit te geven.

— 9 *Jan.* Met. 5 pCt. 82; Nat. 84$^7/_8$; Bank. 998; Credit Anst. 230; Noord-Bahn akt. 181; O.-Fr. Spoorw. akt. 315; Saltzb. Sp. akt. 103; Lomb. Ven. 124; W. op Lond. 10.15; Zilv. 4$^3/_4$; G. 6$^1/_2$.

TRIEST, 3 Januarij.

Uit Alexandrië (Egypte) zijn berigten tot den 28 Dec. De onderkoning had 14 batt. inf., 2 reg. ruiterij en eenige kanonnen op 16 stoombooten en sleepbooten doen inschepen en naar Opper-Egypte gezonden, om, aan de grenzen van Fayrum, de Beduinen, die zich nog niet hebben onderworpen, te bevechten en tot onderwerping te brengen. Het finantie-wezen in Egypte was intusschen in een slechten toestand; de vlottende schuld bedraagt 6 à 7 millioen talaris (30 à 35 millioen frs.).

BERLIJN, 7 Januarij.

Het bekend worden van het besluit, waarbij het hoog gezag nog gedurende drie maanden in handen van Z. K. H. den prins van Pruissen verblijft, is hier met zeer gemengde gewaarwording vernomen. Vrij algemeen verlangt men naar het optreden van een zelfstandig hoofd der regering, waardoor aan den zwevenden toestand een einde zou worden gemaakt.

De Belgische minister van justitie, de heer *Tesch*, bevindt zich hier, om met den minister van koophandel en andere autoriteiten over spoorweg-aangelegenheden te onderhandelen.

Als een bewijs, op welke ongehoorde schaal de wisselruiterij in Hamburg gedreven werd, wordt uit Havelberg gemeld, dat een kleinhandelaar aldaar, die naauwelijks 5000 thlr. rijk was, van September tot November voor meer dan een half millioen mark banko, *uit gedienstigheid*, voor Hamburg heeft geaccepteerd.

FRANKFORT, 8 Januarij.

In de zitting van den Bondsdag van gisteren heeft de Bonds kommissie haar verslag ingediend in zake de hertogdommen Holstein en Lauenburg. Zij stelt voor, om den koning van Denemarken uit te noodigen, om de staatsregeling van die hertogdommen in overeenstemming te brengen met de bondgenootschappelijke wetten en met de verpligtingen, door den koning in 1851 en 1852 aangegaan.

ENGELAND.

LONDEN, 7 Januarij.

Heden heeft eene vergadering plaats gehad van aandeelhouders in de onderneming der landaanwinning in de Nederl. provincie Zeeland, om te beraadslagen over de ontworpen leening van ƒ1,920,000 Het voorstel werd ten slotte aangenomen.

De zoogenaamde Drie-Koningen-koek, gister naar jaarlijksch gebruik H. M. te Windsor, aangeboden, en aldaar in de koninklijke eetzaal geplaatst, heeft ditmaal den buitengemeen hoogen lof der vorstelijke personen verworven, zoowel wegens de kunst der zamenstelling, als uit hoofde van de bevalligheid der keuze en den goeden smaak in het aanbrengen der versierselen. Het gebak heeft, met alles wat daartoe behoort, eene hoogte van ongeveer vijf Engelsche voeten, weegt nagenoeg honderd pond en en is op een gouden schotel aangeboden.

De bill, welke de Oost-Ind. kompagnie tot het sluiten eener leening moet magtigen, zal bij het parlement, terstond na zijne bijeenkomst ingediend worden. Dit meldt de *Times* in zijn *City Article* en merkt daarbij het volgende op: Deze maatregel staat volstrekt in geen verband met de voorstellen betreffende een wijziging van de Ind. regering, welke eerst later ter sprake zullen komen.

Het door *Roebuck* c. s. onderteekende nieuwe programma der parlementaire hervorming verlangt: 1°. uitbreiding van het stemregt in de steden tot elken huurder van een huis, waarvoor de armenbelasting wordt opgebragt; 2°. uitbreiding van het kiesregt ten plattenlande tot ieder die £ 10 betaalt; 3°. geheime stemming; 4°. eene zooveel mogelijk gelijke verdeeling der kiesdistrikten; 5°. afschaffing van de bepaling, krachtens welke men in het bezit van zeker vermogen moet zijn om in het Lagerhuis te kunnen zitting hebben; 6°. driejaarlijksche parlementen. De *Times* gelooft, dat de openbare meening in Engeland niet tegen de geheime stemming en niet tegen driejaarlijksche parlementen zal zijn.

De toestand der voorbereidselen tot het doen afloopen van den L e v i a t h a n was dezen ochtend voldoende. Ten 9 ure ging men aan het werk, de hydraulische drukmiddelen werden aangewend, en het schip schoof 5 duim vooruit. Ten twee ure was het weder twee voet vooruitgekomen en ten 12 ure had het vier voet en een duim afgelegd. Toen de werklieden van het schaften terugkeerden, ging men op nieuw aan den arbeid, zoodat het vaartuig ten 2 ure omstreeks 7 voet was voortgeschoven. Deze uitslag wordt door de ingenieurs zeer bemoedigend geacht, en thans zullen de werkzaamheden niet afgebroken worden, tot dat het vaartuig geheel te water zal zijn.

De *Morning Advertiser* van gisteren zegt dat Rusland weer zijne kuiperijen tegen Turkijë begint, door het beginsel van het pan-slavisme als hefboom te bezigen om eene partij tegen dien staat op te hitsen. Even als de storm, die thans in Indie woedt, wenscht de Russische regering een dergelijken in Turkijë te doen ontstaan, ten gevolge eener gisting door het beginsel van het pan-slavisme voortgebragt. Dit zou in de toekomst een goeden stijgbeugel voor Rusland opleveren. Het genoemd blad beschouwt den tegenwoordigen staat van zaken als zeer dreigend en vestigt er de aandacht op.

Volgens *de Bengal Hurkaru* zal de oude koning van Delhi naar Alahabad getransporteerd worden, zoodra men over een genoegzaam Europeesch eskorte beschikken kan. Uit gezegd blad blijkt al verder, dat de onttroonde vorst nog in het volle bezit van zijne geestvermogens is en dat al de mannelijke leden van zijn geslacht, met uitzondering van een kind, eene tuchtiging zullen ondergaan, die voortaan eene verschrikkelijke les voor de inboorlingen zal zijn.

Uit Manchester is de verblijdende tijding ontvangen dat verscheidene fabrieken, welke in de laatste weken stilstonden, het werk gedeeltelijk of geheel hebben hervat.

De president van de Unie heeft aan den senaat een gedeelte van de briefwisseling gezonden, die over de zaak van Greytown gewisseld is. Uit de overgelegde stukken blijkt, dat de Fransche gezant, graaf *de Sartiges*, eene schadevergoeding gevraagd heeft voor de verliezen, welke de Fransche onderdanen door het bombardement geleden hebben en dat de heer *Marcy* dit geweigerd heeft. De daarover met Engeland gevoerde briefwisseling is nog niet ter tafel gebragt.

LONDEN, 8 Januarij.

De direkteurs van de Engelsche Bank hebben hun diskonto van 8 op 6 pCt. verminderd, en binnen weinige weken zal het nogmaals eene vermindering ondergaan.

Uit de Kaap de Goede Hoop heeft men berigten dat het land der Kaffers zeer heeft te lijden door gebrek aan levensmiddelen en in een treurigen staat verkeerde. De schuld is wel aan de Kaffers zelven toe te schrijven, doch in hun toestand heeft het Engelsche bestuur hen te gemoet moeten komen.

Uit Nieuw-York zijn berigten tot den 25 Dec., volgens welke de heer *Mason*, gezant der Vereenigde Staten in Frankrijk, zijn ontslag heeft genomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Januarij.

De *Spectateur* is door al de tegenspraak die zijne bewering ontmoet, tamelijk in het naauw gebragt, hij zegt nu o. a., dat hij op verklaringen als de *Globe* doet (de mededeeling van lord *Clarendon*, betreffende het bestaan van een verdrag) het antwoord schuldig blijft, doch dat, zoo geen verdrag tusschen Engeland en Oostenrijk bestaat, men al wat sedert een jaar in Europa gebeurde, tot de uitwerkingen zonder oorzaken moet brengen. Dit gaat blijkbaar mank, want er zijn in de politiek toestanden, waarin de loop der gebeurtenissen en het gezond verstand meer verrigten dan tien verdragen in staat zouden zijn te weeg te brengen.

De dood van *Reschid Pacha* heeft hier veel opziens gebaard. De heer *de Thouvenel* is blijkens zijne dépêche van oordeel, dat nu *Ali-Pacha* weder aan het bewind zal komen. — *Reschid* laat een onmetelijk vermogen na. Hij was een der rijkste partikulieren van Europa.

Door den dood van den hertog van Dalmatie, is de lijst der hertogen des keizerrijks, waarvan de titel met de mannelijke linie is uitgestorven, weder vermeerderd; zij zijn: de hertogen *de Castiglione*, *d'Auerstadt*, *de Feltre*, *de Gaëte*, *de Raguse*, *de Dantzick*, *de Frioul*, *Decrès*, *de Dalberg* en *de Parme*.

De vrijheid van godsdienst, welke in onze konstitutie gehandhaafd is, wordt meer en meer een doode letter, door de moeijelijkheden, welke de administratie den Protestanten aandoet. De heer *Guizot* beklaagde zich in eene onlangs gehouden redevoering dat in één departement plotseling acht Protestantsche scholen zijn gesloten en verboden. Het Engelsch dagblad de *Times* behelst een' hoogst belangrijken brief, van hier geschreven, over den ongelukkigen toestand van het Protestantisme, dat onder een lijdelijken toestand gebukt gaat. Het ministerieel orgaan de *Constitutionnel* acht het noodig, de handelwijze der regering te verdedigen, vooreerst door zich te beroepen op de edelmoedigheid en ridderlijkheid der Fransche natie en ten andere, door op het gevaar te wijzen, dat in de handhaving der wet gelegen is, waarbij dat blad waarschuwt tegen de Mormonen. Het *Journal des Débats*, de onpartijdige kampvechter voor vrijheid van godsdienst, komt tegen deze verdediging van den *Constitutionnel* op en zegt, dat het nooit heeft vernomen, dat een der Protestantsche leeraars in Frankrijk de veelwijverij heeft gepredikt.

Ook hier doet de koude zich zeer gevoelen, en dat wel tamelijk onverwacht. De vijvers in het bosch van Boulogne zijn overdekt met personen, die zich met schaatsenrijden vermaken. Eenige Hollandsche en Zweedsche dames trekken bijzonder de aandacht tot zich.

Ook de keizer heeft gister op schaatsen geloopen. Hij werd echter weldra herkend en door zoovele nieuwsgierigen omringd, dat hij zich spoedig weder in zijn rijtuig moest begeven.

Het lijk van Mlle. *Rachel*, dat reeds gisteren verwacht werd, zal eerst morgen herwaarts overgebragt worden. Men waande haar dood, voor nog alle leven in haar was uitgeblusch, en men ontdekte nog teekenen van leven, toen men met inbalsemen een begin wilde maken. De doodstrijd of liever de transitoire, lethargische toestand tusschen leven en dood, hield nog 10 uren aan.

In een der laatste voorstellingen in de groote opera viel der danseres *Rosati* een buitengemeene triomf te beurt. Zij werd letterlijk onder de bloemen begraven. Twee fiacres waren noodig om die allen naar hare woning over te brengen. Eene der oudste bezoeksters der opera zond haar een uit 5 ned. ellen Alençonsche kant — de el van 500 frs. — bestaande bouquet.

Jan.		
	GEHUWD.	
6	P. M. v. d. Haak en A. R. v. Dalen.	Leijden.
6	W. C. Harmsen en J. de Man.	Amsterdam.
7	A. G. Janssen en W. D. Groothoff.	Rotterdam.
7	L. Z. Knoops en M. C. Meijer.	Amsterdam.
	BEVALLEN.	
5	H. B. B. v. d. Berg geb. Prinzen, zoon.	's Hage.
6	E. C. de Bink geb. Verbrugge, dochter.	Leijden.
31	(Oct.) J. A. Blankert geb. Veltman, d.	Batavia.
6	J. W. Davijt geb. Keuchenius, d.	Amsterdam.
6	M. van Elden geb. Hagedoorn, dochter.	Amsterdam.
6	H. C. Heuff geb. Colbet, dochter.	Leijden.
4	E. A. Kroeff geb. Gallas, zoon.	Hellevoetsl.
6	J. M. C. Koreman geb. van Iterson, z.	Leijden.
7	*Mevr.* S. Möller geb. Nova, dochter.	Amsterdam.
5	J. D. C. N. H. A. Meijes geb. van Everdingen, zoon.	Amsterdam.
7	M. du Mortier geb. Verhoogt, dochter.	Leijden.
6	C. J. A. v. Moorsel geb. Ellinckhuijsen, d.	Leijden.
[illegible]	A. G. van Maanen geb. de Groot, d.	Leeuwarden
6	E. van der Noordaa geb. Lieftinck, zoon.	Leijden.
6	W. C. Nedermeijer geb. Willink, dochter.	Rotterdam.
6	W. G. Otto geb. Manssen, zoon.	Amsterdam.
3	E. Oudshoorn geb. Bon, dochter.	Leijden.
5	C. J. Proot geb. Peters, zoon.	Haarlem.
5	G. Portmans geb. van den Berg, d.	Hoorn.
5	A. Pabst geb. Kerling, dochter.	's Hage.
6	W. C. Porton geb. de Groot, zoon.	Rotterdam.
6	W. G. A. Palingh geb. van Zwoll, zoon.	Amsterdam.
7	A. C. Penning geb. Vervloet, zoon.	's Bosch.
5	C. Le Rutte geb. Ten Brummeler Andriesse, dochter.	's Hage.
4	T. J. Roos geb. Grootveldt, dochter.	Leeuwarden.
6	A. M. Reule geb. Klink, zoon.	's Hage.
4	A. C. Rienstra geb. de Vrij, dochter.	Amsterdam.
2	S. J. C. Ramak geb. Spiekerhof, d.	Leijden.
4	C. M. Veenvalck geb. Bruinvis, zoon.	Harderwijk.
5	A. E. Waardeloo geb. Boekholt, d.	's Hage.
6	F. W. Welter geb. Vrind, dochter.	's Hage.
	OVERLEDEN.	
2	F. Bon, 45 j.	Amsterdam.
6	A. S. E. Bert.	Amsterdam.
3	S. J. Bergsma zoon, 15 j.	Groningen.
3	C. Berkhout, 77 j.	's Hage.
5	*Mevr.* T. Dekker geb. Luijten, 51 j.	Wormerveer
4	W. F. Dors, zoon.	's Hage.
2	D. van Dongen.	Dordrecht.
3	*Mevr.* C. J. Engelberts geb. Rappard.	Arnhem.
5	*Mej.* L. van Elfunkhoff, 35 j.	Nijkerk.
5	P. C. Eichholz, 80 j.	Bergen op Z.
6	*Mevr.* F. A. Grotzinger geb. Tegeler, 84 j.	's Hage.
5	G. Haas, 50 j.	Amsterdam.
5	*Mevr.* H. Kokkert geb. Montijn, 28 j.	Oudewater.
5	*Mevr.* A. van Mourik geb. Dubois, 50 j.	's Hage.
6	T. Ruisch, 22 j.	Harderwijk.
3	C. H. Schanze, zoon.	Leijden.
2	*Mevr.* C. A. Snel geb. Ruts.	Moord[illegible]
8	*Mevr.* E. van den Toorn geb. Kloosterboer, 76 j.	Dev[illegible]
2	C. H. E. van de Wall, 28 j.	Ams[illegible]
3	P. de Wit, 77 j.	[illegible]
5	H. Waldkötter, dochter.	[illegible]

ADVERTENTIEN.

Heden herdachten onze waarde Ouders
DIRK VAN ES
EN
JOHANNA KRIKKE,
met hunne Kinderen, Behuwd- en Kleinkinderen, hunne
40JARIGE HUWELIJKS-VEREENIGING.
De dankbare kinderen,
J. VAN ES,
Utrecht, C. L. VAN ES. — HULSEBOS.
11 Janruarij 1858. P. A. LENS.
J. LENS. — VAN ES.

*** Heden beviel door Gods goedheid van een welgeschapen *ZOON*, MARIA AGNES ELIZA BOEKHOUD, geliefde Echtgenoot van
Utrecht, 8 Januarij 1858. Wm. KLAASSEN.
Algemeene kennisgeving.

*** Voor de bewijzen van deelneming, bij de bevalling zijner Echtgenoote ondervonden, betuigt de ondergeteekende, ook namens haar, zijnen dank.
Utrecht, 10 Jan. 1858. BALFOORT.

*** Die iets te vorderen heeft van, of verschuldigd is aan de nalatenschap van wijlen den Heer P. WIJNANDS VAN HARDINXVELD, vroeger gewoond hebbende te Harmelen, laatstelijk te Utrecht en aldaar onlangs overleden, gelieve daarvan opgave of betaling te doen vóór den 1. Februarij 1858, ten kantore van den Notaris BORRET, te Utrecht.

Op Dingsdag 12 Januarij, ten 10 ure, **Houtverkooping** op *den Breul* onder Zeijst, nabij de Station, van EIKEN HAKHOUT, BEUKEN- en EIKEN SNOEIJING, gevelde SPARREN, waaronder Heimasten, Balken en Palen; voorts zware EIKEN TAKKENBOSSEN; inlichtingen zijn te bekomen ten kantore van den Notaris VOSMAER, te Utrecht.

*** Op Woensdag den 20. Januarij 1858, des voormiddags ten 10 ure, zal men aan de Huizinge, staande binnen Utrecht, op het Bagijne Bolwerk, H no. 321, ten overstaan van den Notaris DUYFJES, in het openbaar om kontant geld verkoopen: Onderscheidene Mahoniehouten en andere zoo grove als kleine MEUBELEN, Ledikanten, Tafels, Stoelen, Spiegels, Beddengoed, Vloerkleeden, Gordijnen, Porcelein, Glas, Aardenwerk, Koper, Tin, Blik, IJzerwerk, een Kunstdraaibank, Timmergereedschappen, Tuinbeelden, Turf, Brandhout, Boeken, enz. enz. Alles breeder omschreven bij aangeplakte billetten en den dag voor den verkoop te bezigtigen van 10—2 ure.

HOUTVERKOOPING
op BEERSCHOTEN onder de Bilt.

*** Op Donderdag den 28. Januarij 1858, des voormiddags ten 10 ure, op de Hofstede *de Pan*, bewoond door *A. van Kooten*, onder Zeijst aan den Amersfoortschen straatweg, van droog BEUKEN-, SPARREN- en BERKEN VAAMHOUT, gekloofde EIKEN STOMMELS, zware EIKEN en SPARREN TAKKENBOSSEN en eene groote partij REK- en DEKSPARREN, voor Timmerhout, PALEN en BRANDHOUT.

*** Op Zaturdag den 6. Februarij 1858, des namiddags ten 5 ure, zal in het Locaal van Verkoopingen, te Utrecht achter St. Pieter, in het openbaar worden geveild en verkocht:

No. 1. Een HUIS met annexe Koepel, Schuur en verderen Opstal, mitsgaders bepooting en beplanting van een gedeelte stadsgrond, aangelegd tot Plaisier- en Moestuin, staande en gelegen te Utrecht, op het Bagijnen Bolwerk, wijk H. No. 321, voorzien van acht Boven- en Benedenkamers, Keuken, Kelder en Zolder.

No. 2. Een HUIS, staande op stadsgrond, te Utrecht aan de noordzijde van de Noorderkade, wijk H. No. 320.

No. 3. Een HEERENHUIS met Bergplaats en verderen Opstal van een gedeelte stadsgrond, aangelegd tot Plaisiertuin, staande en gelegen te Utrecht, op het Bagijne Bolwerk, wijk H. No. 323, voorzien van zes Boven- en Benedenkamers, Mangel- en Dienstbodenkamers, Keuken, Kelder en Zolder.

No. 4. Een HUIS en ERVE te Utrecht, aan de oostzijde van de Korte Viesteeg, wijk C. No. 203*a*.

No. 5. Eene WONING te Utrecht, aan den Springweg, wijk B. No. 805.

No. 6. Drie WONINGEN te Utrecht, in een poort in de Magdalenasteeg, wijk A. No. 955, 956 en 957.

No. 7. Een HUIS en twee WONINGEN, Spoel- of Waschhuis, Stal, twee Schuren, Erf, Grond en Bleekveld, *zijnde eene WASCHBLEEKERIJ*, staande en gelegen te Utrecht, aan den Singel tusschen de Wittevrouwenpoort en Waardbarrière.

No. 8. Een perceel WARMOESIERSLAND, groot 1 B. 18 R. 20 Ellen, gelegen te Utrecht, achter het voorgaande perceel.

No. 9. Een HUIS, ERF en TUIN, staande en gelegen te Utrecht, buiten de Wittevrouwenpoort, aan de noordzijde van de Biltstraat, wijk I. No. 61*a*, voorzien van zes Beneden- en Bovenkamers, Keukens, Kelder en Zolder.

No. 10. Twee WONINGEN te Utrecht, in de Eloijen of Gasthuissteeg, wijk E. No. 304 en 305.

Breeder bij biljetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris DUYFJES te Utrecht.

KOMT, ZIET EN PROFITEERE.
De laatste dagen!!!

*** De **Concurrent** van gemaakte Heeren- en Burger-Kleedingstukken, uitgepakt in de Gouden Leeuw, heeft nog voorhanden eene fraaije collectie Duffelsche, Laken, Castorinen en Drap Russie Jassen, Lord Raglands, Lord Byron Moscowa's, Capucchons en Regenjassen, Lama en Pluis Chambreloeps, Satin Laine-, Laken- en Bucking Broeken, Plusche Cachimiere en Bucking Vesten, Flanellen Hemden, Froca Broeken en Borstrokken, Overhemden, Heeren Cols, Cachenez en eene kleine partij Laken, Busking en Cachemiere Handschoenen en meer Artikelen; te veel om hier te noemen, welke allen tot nooit gehoorde lage prijzen uitverkocht zullen worden.

Dus komt allen gij, die uw voordeel bemint;
Maar toeft niet te lang en bezoek mij gezwind,
'k Heb kleed'ren, een lust om te dragen;
En vraagt gij dan eerst naar de prijzen van 't goed,
'k Ben zeker dat 't al u gerust stellen moet,
Maar dezen u 't meeste behagen.

Het Lokaal is geopend van 's morgens 8 tot des avonds 6 ure. SIMONS BERLIJN.

Maagdenburger Brandwaarborg Maatschappij.
Kapitaal *f* 3,600,000.

*** Deze Maatschappij verleent tegen vaste premiën, **Verzekeringen tegen Brandgevaar**, in steden en op het land, op **roerende** en **onroerende Goederen** van elken aard.

Hare premiën zijn zoo laag gesteld, dat zij tegen iedere binnen- en buitenlandsche Maatschappij kan concurreren.

Gewone Gebouwen van steen worden verzekerd tegen ½ % per mille, alle andere Gebouwen naar evenredigheid hooger.

De Maatschappij verzekert ook de schade door den bliksem, *zonder brand*.

Correspondenten, de Heeren: *C. A. van Teylingen*, buiten de Wittevrouwenpoort en *C. M. van Rijn*, Servetsteeg, te Utrecht; *W. van der Linden*, te Wijk bij Duurstede; *J. J. Ebbers*, te Hilversum; *J. Bolten*, te Baarn; *M. J. van Essen*, te Amersfoort.

J. LAMAIRE, Hoofd-Agent, Drift, G no 328.

Tot plaatsing van Correspondenten bestaan nog vacatures.

GELDZAKEN, enz.

*** De Commissionnair GUNNINGH, Geldersche Kade No. 412 te Amsterdam, belast zich, door het geheele Rijk, met de bezorging van **Gelden** op Huizen, Fabrieken, Boerderijen en Landerijen, mitsgaders met den **koop** en **verkoop** van Effecten, Wissels, enz.; het **beleenen** van dezelve; de **inkassatie** van Couranten en incourante Pretentiën, Assignatiën, Promessen, enz. de nasporing en opvordering van **Erflatingen** en andere vervolgingen, alles naar een vast modiek tarief.

Ook wordt elke order tot Koop en Verkoop van Handelswaren, of artikelen van welken aard ook, voor rekening, met de meeste zorg en vaardigheid door hem ten uitvoer gebragt. *Brieven franco.*

DEPôT VAN THEEËN.

*** De **Theeën**, uit het Theemagazijn van JAN VAN REES & ZOON, te Zwolle, uitmuntend door kracht, geur, en bovenal door waterhoudends heid, zijn in verzegelde pakjes van 2½ en 5 ons, voorzien van Stempel, Prijs en Nummer verkrijgbaar bij D. C. VAN ZIJST, *Korte St. Jansstraat*, G. No. 309, alwaar Prijscouranten te bekomen zijn.

*** **Kunsttanden gelijk de Natuur. B. S. van Liers**, Chirurgijn Dentiste. Kunsttandvervaardiger, enz., is dagelijks ten zijnen huize te spreken of elders te ontbieden, wegens het inzetten van alle soorten van KUNST TANDEN; neemt Tanden en Kiezen uit, zonder de minste pijnen, herstelt alle gebreken aan den mond en neemt ook op de geschiktste en billijkste wijze abonnementen aan.

Adres *Zadelstraat*, No. 385, te Utrecht.

*** DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY, een krachtiig geneesmiddel voor *verouderde wonden zweeren*. De bewonderenswaardige genezingen, welke gelijks door middel van deze zalf en pillen worden werkstelligd, hebben hun ook in Nederland de groo vermaardheid verworven, en het is eene daadzaak, door deze zalf en pillen dikwijls wonden en zweren genezen die twintig jaren waren open geweest, en w neer elk ander geneesmiddel zonder gevolg was geble Alle soorten van huidziekten, hoe ook genaamd, dwijnen onder den weldadigen en krachtigen invloed d zalf en pillen; ook zijn dezelven zeer aanbevelenswa voor borstziekte.

Zijn op *franko* aanvragen à kontant te bekomen L. J. GROOTENDORST, te Utrecht, bij G. C. T. VAN ROEMER, te Amersfoort, en bij J. STRAATMAN, ho depôthouder te 's Bosch, alsmede te Londen, Strand, en New-York 80 Maiden Lane. HOLLOWAY's etablissem

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als vo Doosjes Pillen à *f* 0,80, *f* 1,85, *f* 3,00, *f* 6,75, *f* 1 *f* 20,50. Potjes Zalf à *f* 0,80, *f* 1.85, *f* 3,00, *f* 13,85, *f* 2

Marktberigten.

Amersfoort, 8 Jan. Tarwe van *f* 9.25 tot *f* Rogge van *f* 6.20 tot *f* 6.60. Boekweit van *f* 7.00 *f* 7.40 het mud. Aardappelen van *f* 0.00 tot *f* het mud. Boter van *f* 0.90 tot *f* 0.95 het N. pond.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Ne Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonne*

Jan.	Uren	Wind- rigt.	Wind- kr. N. ℛ	Barom bij 0°.	Ther F.	Afwijk. d. temp.	Vocht- igh.	Gev. regen	*Aanmerk*
8	2	zzw.	10.0	766.76	42 7	+ 9.7	0 79	0.5	Bewolkt.
	10	zw.	7.0	67.13	39.4	+ 8 5	0.97	1.1	Betrokke
9	8	zzw.	0.0	70.59	32.9	+ 2 9	1.00	0.1	Mist.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 9 Januarij 1858.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2½	pCt.	63¾	63 13/16	
dito dito	3	„	75 11/16	75 13/16	75
dito dito	4	„	96⅝	96¾	96
Handelmaatschappij . .	4½	„	137¼	137½	137
Oost-Indische Leening	4	„	95⅝		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	„	99		
SPANJE.					
Obligatien	1½	pCt.	25⅞	25 15/16	
Oblig.	3	„	43¼		
Binnenl. Schuld . . .	3	„	37 15/16	38	
Amortisable			5¾		
PORTUGAL.					
Obligatiën	3	pCt.	45⅛	45 3/16	
dito 1856.	3	„	44⅛	44 3/16	
dito uitgestelde			26½		
RUSLAND.					
Oblig. bij *Hope en Co.*	5	„	104⅜	104⅝	10
Obligat. 1828 & 1829	5	„	103		
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	92	92⅛	
Certifikaten 1840. . .	4	„	84¼		
Cert. bij *Stieglitz* . .	4	„	83 13/16	83⅞	
„ „ N.	4	„	83⅛		
dito 5e Serie	5	„	96½	96¾	
dito 1855 6e Serie. .	5	„	98 15/16	99	
Cert. van Assign.	6	„	65⅛		
POLEN.					
Aand. 1835, fl. 500			150¾		
Obligatien.	4	pCt.	78¼	78 7/16	7
OOSTENRIJK.					
Oblig. bij *Goll en Co.*	4	pCt.	62		
Oblig. Metaliek . . .	5	„	74 1/16	74 3/16	7
Oblig. Rente Am. . .	5	„	86¾	86⅞	
dito dito Nat. 1854.	5	„	76 7/16	76⅝	
dito dito	2½	„	38½		
BRAZILIE.					
Goldl. 1824, £ 100. .	5	pCt.	97⅝		
AMERIKA.					
Ecuad. Oblig. 1855 .	100 £		13 7/16	14	
Venez. Oblig. 5 pCt., nu	4¾	„	30	30¼	
Grenada, Oblig. . . .	3¼	„	19¾	19 13/16	
Mexico. Obl.	3	„	20¼		
N.-Am. Illin. Obl. C. B.	7	„	85⅛	85¼	

Snelpersdruk van L. E BOSCH EN ZOON

Bijvoegsel bij No. 9
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Vervolg en slot der avondzitting van Dingsdag 29 Dec.

De heer *v. Hoytema* acht het denkbeeld erroneus, dat B. en W. door de komm. zouden zijn ontheven van het toezigt over het lager onderwijs, en zegt, dat dit denkbeeld nooit bij de wetgeving geopperd is. Men moet het hoofdbeginsel der wet, dat de regering en dus ook hare vertegenwoordigers zorgen, dat overal voldoend lager onderwijs gegeven worde, niet uit het oog verliezen. Maar het denkbeeld, dat de zorg der komm. zich over het geheele onderwijs moet uitstrekken, wordt geheel door art. 39 der wet bevestigd. De Komm. heeft het toezigt ook op het *bijzonder* onderwijs. Wat aangaat het denkbeeld van den heer *Pabst*, gelooft Spr., dat het opnoemen van de verpligtingen van den schoolopziener geenszins de verpligting der komm. uitsluit, om in het belang van het onderwijs voordragten aan B. en W. te doen. Dat het artikel omtrent de verpligtingen van den schoolopziener, anders is geformuleerd, dan dat voor de pl. schoolkomm., brengt niet mede, dat de komm., altijd alleen door het intermediair van den schoolopziener voorstellen aan het dagelijksch bestuur zou moeten doen. Hoewel dus het denkbeeld van den heer *Pabst* niet deelende, herhaalt Spr. de meening, dat, wat reeds uit de wet voortvloeit, niet in de verordening behoeft te worden opgenomen; maar als het er in opgenomen wordt, moet het niet tot het *openbaar* onderwijs worden beperkt.

De *Voorz.* meent, dat de komm. ook zonder tusschenkomst van den schoolopziener in betrekking staat met het plaatselijk bestuur. Het komt Spr. voor dat het art. moest blijven zoo als het is, omdat niets belet, dat de raad, prijs stellende op het oordeel der komm., deze uitnoodigt om te dienen van konsideratie en advies.

De heer *Pabst* leest in het door den heer *v. Hoytema* aangehaald art. niet, dat de komm. zich in betrekking stelt, met B. en W., maar met Gedep. Staten; uit de door den Voorz. aangehaalde eerste all. van art. 22 vloeit z. i. niet voort, dat de komm zich in betrekking stelt met den gemeenteraad, want er staat geschreven, dat de voorstellen tot schorsing aan den schoolopziener moeten gedaan worden. Spr. gelooft verder, niet goed door den heer *v. Hoytema* te zijn begrepen; hij bedoelt niet dat de komm. niet bevoegd zou zijn alles te doen wat ter bevordering van den bloei van het onderwijs kan strekken, maar volgens de voorschriften der wet moet zij daaromtrent in de eerste plaats zich met den schoolopziener in betrekking stellen, en baatte dat niet, dan ziet Spr. niet, waarom zij niet aan den raad voorstellen zou kunnen doen. Spr. heeft er alleen tegen, dat terwijl de wet zegt, dat zij alles doet wat den bloei van het onderwijs kan bevorderen, hier in het bijzonder zal geschreven worden, dat zij voorstellen aan B. en W. doet in het belang van het openbaar onderwijs, en wel omdat dit juist aan den schoolopziener is opgedragen. Daarbij komt nog, dat belang en bloei eenigzins tegenover elkaâr staan; wil men er iets van opnemen dan volge men liever het voorbeeld der wet en bezige niet woorden die iets anders beteekenen. Spr. zou echter die woorden wenschen weg te laten, te meer omdat hij voorshands het *laisser aller* der regering in deze wil ondersteunen en alle bepalingen wegnemen, die zouden kunnen strekken, om de werking der wet niet zoo te doen plaats hebben als de mannen, die haar moeten uitvoeren zullen vermeenen te behooren.

Den heer *van Schermbeek* is het vreemd voorgekomen, dat in deze voordragt niets te vinden is omtrent het toezigt der algemeene hygiène op de scholen. Hij zou daarom verlangen dat ook in deze de bijstand en de medewerking der schoolkommissie wierden ingeroepen. Het kan gebeuren dat de schoolopziener afwezig is en dat de kommissie zich niet met hem in betrekking stellen kan, als dan de komm. niet bevoegd is over de gezondheids-maatregelen te waken en deswege voorstellen aan B. en W. in te dienen, dan kan dit schadelijk werken. Er zijn zegt Spr. scholen waar de vrije toegang van de lucht, dit onontbeerlijke levens-beginsel voor ieder schepsel, inzonderheid voor de jeugd, ontbreekt; zóó dat die scholen meer nadeel aanbrengen aan de gezondheid en de physische ontwikkeling der kinderen dan zij goed doen aan de zedelijke vorming. In de wet op het lager onderwijs vindt Spr. alleen in art. 4 dat geen onderwijs mag gegeven worden in lokalen die door den schoolopziener voor *ongezond* zijn verklaard, er is dus geene positieve bepaling. — Spr. acht deze zaak een gewigtig punt — waaromtrent men derhalve de diensten en de hulp van mannen, als die de kommissie uitmaken, moet inroepen. Spr. stelt daarom voor te bepalen: dat ook ten opzigte der hygiène door de kommissie een streng toezigt zal worden uitgeoefend — want zegt hij, wat zal onderwijs baten, wat zal de uitbreiding van dit tot en met de gymnastie uitoefenen, indien de scholen niet in het algemeen verblijfplaatsen zijn, waarin de physische ontwikkeling der jeugd met de moreele hand aan hand gaat.

De heer *Karsten* ondersteunt het behoud van art. 4, wijl hij de daarin vervatte bepaling even natuurlijk als noodzakelijk acht. Van stadswege, zegt Spr., worden openbare scholen opgerigt; als verbeteringen daarin moeten worden aangebragt, moet dus de stad verzocht worden, daarin te voorzien. Bestond dat art. niet, dan zou uit den raad eene komm. moeten benoemd worden, die op de hoogte was van den toestand van het openbaar onderwijs, ten einde den raad, des gevorderd, ten aanzien van de belangen dier scholen voor te lichten. Wat aangaat de hygiène, meent Spr. dat die begrepen is in de woorden »het belang van het openbaar lager onderwijs. Overigens vereenigt Spr. zich gaarne met het voorstel van den heer *Ackersdijck*, doch zou meenen dat men ook kon volstaan door aan het slot van dit art. bij te voegen »van zoodanige voorstellen en berigten wordt door B. en W. aan den raad mededeeling gedaan."

De *Voorz.* gelooft, dat de raad bij magte is, wat betreft de gezondheid op de openbare scholen, alle maatregelen te nemen die hij goed vindt, en wat de overige scholen betreft, het toezigt is opgedragen aan den schoolopziener. Wat betreft het denkbeeld van den heer *Karsten* voert Spr. aan, dat minder gewigtige aangelegenheden zeer goed aan B. en W. kunnen worden overgelaten, terwijl het van zelf spreekt, dat de belangrijke zaken toch in de verg. komen.

De heer *Karsten* zou het denkbeeld niet geopperd hebben, als hij verondersteld had, dat de bepaling in het art. vervat op kleinigheden doelde.

De heer *Boer* stelt voor, het woord »openbare" weg te laten.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het amend. van den heer *Ackersdijck* met 20 stemmen tegen die van den heer *Schuller* aangenomen, dat van den heer *v. Schermbeek* met 13 stemmen tegen die der HH. *v. Rees*, *Jongeneel*, *de Graaf*, *Pabst*, *Bake*, *v. Schermbeek*, *Hengelaar*, *v. Lier* en *Schuller* verworpen en dat van de heer *Boer* aangenomen met 16 stemmen tegen die der HH. *v. Boetzelaar*, *Bake*, *Karsten*, *de Muralt* en van den Voorz.

Het art. wordt hierop aangenomen met 17 stemmen tegen die der HH. *Schuller*, *v. Lier*, *Pabst*, en den Voorz.

De heer *Ackersdijck* wenscht een nieuw art. ter invoeging tusschen art. 4 en 5 voor te stellen. Er zijn soms, zegt Spr., in komm. als die, waarover nu gehandeld wordt, leden van groote verdienste, die, als zij oud worden, hunne taak niet meer kunnen waarnemen; men wil hen dan niet uit de komm. verwijderen; zij zijn ook soms nog wel geschikt om raad te geven, doch de komm. wordt door hen verzwakt. Ook zijn er soms personen, die veel belang stellen in het onderwijs, en die de komm. door bepaalde werkzaamheden zeer behulpzaam zouden zijn, doch aan wie men niet altijd het lidmaatschap kan opdragen. Spr. acht het wenschelijk, zulke mannen te kunnen toevoegen aan de komm. als raadgevende leden, en stelt daarom het volgende voor: »Aan de komm., gelijk zij in de vorige artt. is omschreven, zullen, doch alleen op voordragt der komm. zelve, kunnen worden toegevoegd raadgevende leden, die tot geene andere werkzaamheden verpligt zijn, dan tot die, welke zij met overleg der komm. vrijwillig op zich nemen; zij zullen de vergaderingen kunnen bijwonen, doch geene beslissende stem uitbrengen. Hunne benoeming heeft plaats voor 6 jaren, en hun getal zal in geen geval dat van vier te boven gaan."

De heer *v. Hoytema* stemt toe, dat zich wel kan voordoen, wat de heer *Ackersdijck* zegt, doch dat de komm. krachtens de wet verpligt is hare funktien bv. door gezamenlijk schoolbezoek of door kommissiën uit haar midden, (art. 64 der wet) waar te nemen, en er dus krachtens dit voorstel leden zouden kunnen zijn die men van die funktien gedeeltelijk onthief. Spr. ziet er bezwaar in, buiten de bepaling der wet aan te nemen, dat er leden zullen zijn die alleen eene adviserende stem hebben. Er is ingevolge de wet, slechts een zoodanig lid in de komm. — de schoolopziener — en Spr. acht het niet wenschelijk dat men leden zal hebben, die zullen oordeelen over een toestand, welke zij, als niet verpligt tot het schoolbezoek, niet kennen. Ook zou de Spr. vreezen, dat in tegenwoordigheid van 4 zulke oudere leden de jongere leden zich niet genoegzaam zouden ontwikkelen.

De heer *Ackersdijck* meent dat de nadeelen, welke de vorige Spr. zich voorspiegelt, in elke verg. zouden te duchten zijn, waar jonge en oude leden zitting hebben; daaruit zoude volgen dat zulke vergaderingen steeds louter uit jonge leden zou moeten bestaan. Spr. is veeleer van oordeel, dat in elke komm. de jongere leden zich gaarne de ondervinding der ouderen zullen ten nutte maken. Spr. zou aan het bezwaar van den heer *v. Hoytema* nog kunnen hechten, indien bepaald wierd, dat er steeds raadgevende leden aan de komm. zouden worden toegevoegd, en dat de keus daarvan door den Raad zoude geschieden; doch zijn voorstel houdt in, dat alleen in geval de komm. het verlangt, en uitsluitend mannen die zij zelve daartoe voordraagt, als raadgevende leden zouden benoemd worden. Hij meent dat hierdoor een bezwaar zoude worden weggenomen, dat zich in zulke kommissiën dikwijls voordoet. Wanneer een lid door ouderdom of om andere omstandigheden niet wel de gewone werkzaamheden kan blijven waarnemen, en hij toch een verdienstelijk man is, dien zijne medeleden, juist ter zake zijner ondervinding, ongaarne uit hun midden zouden missen, dan bevinden zij zich in het onaangenaam alternatief om hem voor de benoeming op nieuw voor te dragen, terwijl zij dan de taak der werkzaamheden voor hem moeten vervullen, of wel om een ander in zijne plaats voor te dragen, en hem dus geheel te verliezen. De gelegenheid te geven om hem, wat de verpligte werkzaamheden betreft, door een ander vervangen te zien en hem toch als raadgevend lid te behouden, komt aan Spr. in zulke gevallen een wenschelijke en allezins passende instelling voor.

De heer *v. Lier* vindt bezwaar in de opname van dergelijke bepaling; hoe loffelijk de bedoeling van den heer *Ackersdijck* ook moge wezen, kan het voorstel, door dat geachte lid gedaan, naar Spr.'s bescheidene meening, door deze vergadering niet worden aangenomen, vermits de wet de benoeming van *adviserende* leden, als door den voorsteller bedoeld, geenszins toelaat. De raad zou dus, tot de benoeming van zoodanige adviserende leden overgaande, inderdaad eene betrekking kreëren, bij de wet geheel onbekend, waartoe de raad voorzeker de bevoegdheid mist. Spr. moet zich derhalve tegen het voorstel verklaren.

In stemming gebragt wordt het voorstel verworpen met 17 stemmen tegen die der HH. *Schuller*, *v. Schermbeek*, *de Graaf*, *Jongeneel* en den voorsteller.

Art. 5. Door het Stedelijk Bestuur wordt een geschikt lokaal aangewezen, tot het houden der vergaderingen, van de plaatselijke schoolkommissie en aan haar jaarlijks eene door den Raad te bepalen som toegestaan, tot bestrijding harer eigene uitgaven.

De heer *Bosch* vraagt, of van die som jaarlijks rekening en verantwoording zal worden gedaan, dan wel of in eens eene som zal worden verstrekt tot defroijement van kleine uitgaven zonder verpligte rekenpligtigheid.

De *Voorz.* gelooft, dat men het verlangende zulks later zou kunnen aannemen; hij zou het wenschelijk achten, dat eene matige som voor kleine uitgaven voor die komm. beschikbaar wierd gesteld.

Het art. en de geheele voordragt wordt hierop zonder omvraag aangenomen.

De behandeling der voordragten C. en D. verdaagd zijnde tot morgen, ten een ure, wordt tot de benoeming der plaatsel. schoolkomm. over gegaan en tot leden dier komm. behalve de aftredende leden, die allen herbenoemd worden, verkozen de Proff. *Opzoomer*, Dr. *Krecke* en Dr. *Gunning*.

Wordt nog op voorstel van den Voorz. in behandeling genomen, eene voordragt van B. en W., om den termijn bedoeld bij art. 33 der verordening op het bouwen en sloopen met 6 maanden te verlengen, waartoe zonder diskussie besloten wordt. De Verg. gaat hierop uiteen.

Zitting van Woensdag 30 Dec.
Voorzitter mr. *N. P. J. Kien.*

Tegenwoordig zijn 24 leden, afwezig de HH. *Mulder*, *Trip*, *Schuller*, *Karsten* en *v. Rees*.

Aan de orde is het ontwerp C. der voordragten betreffende het lager onderwijs.

Art. 1 wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Art. 2. Het schoolgeld bedraagt voor ieder leerling:

a. Op scholen der 2. soort.
  1. voor de dagschool *f* 0,12½ 's weeks.
  2. voor de avondschool *f* 0,10 »
b. Op scholen der 3. soort *f* 12 's jaars.
c. Op scholen der 4. » » 40 »
d. Op scholen der 5. » » 50 »

De heer *Ackersdijck* vraagt of het niet wenschelijk is die halve cent te laten vervallen.

De *Voorz.* zegt dat tegenwoordig 12½ betaald worden en men een gemakkelijker maatstaf heeft als b. v. 2 kinderen ter school gaan. Indien ook het plan bestaat op deze scholen aan het onderwijs zekere uitbreiding te geven acht hij de som reeds matig genoeg.

De heer *Ackersdijck* meent dat dan de geldelijke uitbreiding van ½ cent te gering is om in aanmerking te komen. Het gemak waarop de Voorz. wijst zal voortaan niet bestaan, bij de bedoeling om het 2e kind iets minder te laten betalen, waardoor de verdeeling van ½ cent zelfs bezwaarlijk zoude worden. Spr. stelt voor de ½ cent te doen vervallen.

De heer *v. Boetzelaer* vraagt of ook in geval van ziekte of bij afwezigheid moet betaald worden.

De *Voorz.* antwoordt dat men begrepen heeft het geld matig te moeten stellen, doch er alsdan niets van af te trekken.

Het amend. van den heer *Ackersdijck* wordt hierop, even als het art., zonder omvraag aangenomen.

Art. 3. Voor hen, van wie meer dan een kind gelijktijdig dezelfde school der 2. of 3. klasse bezoeken, wordt het schoolgeld verminderd, voor 2 kinderen met *een vierde*, voor 3 kinderen met *een derde*, voor 4 en meer kinderen met *de helft*.

De heer *v. Hoytema* zou het billijk vinden, ook voor de scholen der 4e soort voor meerdere kinderen eene vermindering van het schoolgeld aan te nemen. Het onderwijs daar gegeven is toch ook openbaar onderwijs en *f* 40 is toch eigenlijk eene hooge som. Spr. zou er daarom voor zijn, het schoolgeld voor 2 kinderen te verminderen met ¼, voor 3 [illegible] voor 4 en meer met de helft.

De heer *Boer* merkt aan dat die [illegible] meer dienende voor meer gegoeden [illegible] niet te pas komt, die bovendien [illegible] geringe schade voor stads kas zal wezen.

De heer *Ackersdijck* [illegible] de gegoede stand

hier ter stede reeds minder voor het onderwijs zal betalen dan elders, waar voor die scholen *f* 60 en *f* 80 gegeven wordt. Hij gelooft dat de stand, waarvoor die scholen bestemd zijn, op de vermindering door den heer *v. Hoytema* voorgesteld in billijkheid geen aanspraak maken kan.

De heer *van Hengelaar* gelooft, dat het te hoog of te laag gesteld zijn van het schoolgeld alleen kan aanleiding geven om dat in zijn geheel te verminderen of te verhoogen, maar dat het billijk is, dat huisgezinnen, die meer dan een kind ter school zenden, daarvoor minder betalen, wijl dit ook op de bijzondere scholen geschiedt, en zoodanige vermindering in beginsel, ten aanzien der scholen van de 2. en 3. soort, aangenomen wordende, het niet aangaat de overige soorten daarvan uit te sluiten.

De heer *Bake* wijst op het aanzienlijk verschil tusschen het cijfer van *f* 12 en *f* 40, en zegt, dat in het algemeen transaktie plaats vindt als een gezin meerdere kinderen ter school zendt. Het voorstel van den heer *v. Hoijtema* meent Spr. echter dat te ver gaat, want volgens hetzelve zou men 4 kinderen ter school zendende, slechts voor 2 betalen, en daarom zou hij voorstellen, voor een kind te laten betalen *f* 40, voor 2 *f* 70, voor 3 *f* 100 en voor 4 en meer *f* 120.

De heer *Boer* zegt, dat er groote nadeelen voor de stads kas uit zullen voortvloeijen, ook met het oog op de de beperkte ruimte dier school; ook werden vroeger nooit dergelijke schikkingen gemaakt.

De heer *Bake* vreest juist voor finantiële nadeelen, als men het niet doet, bij de groote konkurrentie, die men zal ondervinden.

De heer *v. Hengelaar* gelooft, dat, daar de wet slechts terug geeft wat in de zeden en gewoonten ligt, men in deze de gewoonte moet in aanmerking nemen.

De heer *Ackersdijck* merkt met betrekking tot het gedane voorstel aan, dat naar zijne meening de bedoeling van dit artikel is, dat voor elk kind uit dezelfde familie, meer dan één, een verminderd schoolgeld zal betaald worden. Indien hij hierin niet dwaalt, stelt hij voor te lezen »voor het 2e, 3., 4. kind," en niet »voor 2, 3 en 4 kinderen." Spr. twijfelt echter of de vermindering ook van toepassing behoort te zijn op de scholen van de 4e en 5e soort, waar men meer vermogenden de gelegenheid wil geven hunne kinderen te zenden. Het schoolgeld is voor dezen niet hoog, en zoo hij wel onderrigt is, wordt tot nog toe geen vermindering toegestaan wanneer ouders meerdere kinderen in zulke scholen zenden. Hij ziet er dus geen bezwaar in de vermindering op die scholen niet in te voeren. Is men echter daartoe geneigd zoo zou hij er voor zijn de redaktie eenigzins te wijzigen.

De *Voorz.* vindt die aanmerking juist en ziet geen bezwaar het art. in dien geest te wijzigen.

De heer *Ackersdijck* stelt dan voor te lezen voor het 2., 3. en 4. kind.

De heer *v. Hoytema* zal, om de diskussie niet te rekken, zijn amendement wijzigen en vereenigen met dat van den heer *Bake* en dan hetzelfde voorstellen voor de scholen van *f* 12.

De heer *Ackersdijck* acht het verschil niet denkbeeldig, en gelooft niet dat de geheele som behoeft te worden verminderd. Was men het daarover eens, dan behoefde nu slechts beslist te worden, of die vermindering ook zal gelden voor de scholen van *f* 40.

De heer *Bake* trekt zijn amendement in.

De heer *v. Hoytema* geeft te kennen, de verg. in de gelegenheid te willen stellen, hierover te beslissen, hoezeer de zaak op beide wijzen goed kan geregeld zijn, en stelt alsnu voor, het art. in dien zin te wijzigen, dat voor 1 kind zal betaald worden *f* 12, voor 2 *f* 21, voor 3 *f* 29 voor 4 en meer *f* 35, en wijders er aan toe te voegen, dat op de scholen van *f* 40 voor twee kinderen zal worden betaald *f* 70, voor 3 *f* 81 voor vier en meer *f* 120.

De heer *Schuurman* acht het veel eenvoudiger, het art. te laten gelijk het is. Met eene vermindering voor de scholen der 4. soort kan hij zich niet vereenigen, zij dienen voor meer gegoeden en de schoolgelden zijn niet hoog. De heer *Bake* vreest konkurrentie, maar Spr. wenscht de schoolgelden hier gelijk te hebben, opdat de bijzondere kunnen blijven bestaan; hij wil alleen dat de scholen der stad modelscholen zullen zijn.

De heer *v. Hoytema* redigeert zijn amend. alsnu als volgt: in den 2. regel, na 2. te lezen; 3.of 4. soort; in den 3. regel achter schoolgelden te voegen: voor de scholen der 2. soort voor 1 kind 12, voor 2 kinderen 21, voor 3 29 Cts. en voor 4 en meer 35 Cts., voor de 3. soort voor 1 kind *f* 12, voor 2 kindekinderen *f* 21, voor 3 *f* 29 en voor 4 *f* 35, en voor die der 4. soort voor 1 kind *f* 40, voor 2 kinderen *f* 70, voor 3 *f* 96 en voor 4 *f* 116. Spr. zou eerst het beginsel willen zien uitgemaakt, of de vermindering voor de scholen der 4. kl zal gelden, en meent men dan dat het gemakkelijker is te stellen ¼, ⅕ enz., in plaats van cijfers, zoo heeft hij er niets tegen. Op aanmerking van den heer *Bosch*, neemt hij in zijn amend. nog op de school van 10 cts. en wel dat betaald zal worden, 19, 24 en 29 cts. en op aanmerking van den heer *de Muralt* laat hij, wijl dit niet strookt met de redaktie van het art., de som bepaald voor een kind bij de verschillende deelen van zijn amend. weg.

Met 13 stemmen tegen die der HH. *de Graaf*, *v. Hengelaar*, *Bosch*, *Jongeneel*, *v. Hoytema*, *Bake*, *v. Schermbeek*, *Pabst* en *v. Lier* wordt alsnu beslist dat men de vermindering niet op de scholen der 4e soort verlangt toe te passen, waarop het amend. van den heer *Ackersdijck* wordt aangenomen met 16 stemmen tegen die der HH. *Pabst*, *v. Schermbeek*, *Metelerkamp*, *v. Hoytema*, *Jongeneel* en *de Graaf*, en mitsdien dat van den heer *v. Hoytema* vervalt.

Het art. zonder omvraag zijnde goedgekeurd, stellen B. en W. voor, daarachter het volgend art. te voegen:

Het schoolgeld der scholen van de 2. soort is verschuldigd voor elke week; dat der scholen van de 3. tot en met de 5. soort; voor elk vierendeels jaars, waarin de leerlingen als ter school gaande zijn ingeschreven, de gedeelten voor het geheel gerekend.

De heer *v. Hoytema* ziet er, groot bezwaar in, dat b. v. voor kinderen die de 3e soort van scholen bezoeken, als zij b. v. wegens ziekte slechts ééne week komen, een geheel kwartaal zal betaald worden. Hij zou daar ten minste dien termijn gebragt hebben op eene maand; ook strijdt het met den feitelijken toestand. Ook op de scholen der 4e soort zou Spr. het een bezwaar achten.

De heer *Bake* ziet er ook bezwaar in, en vraagt of men vaste kwartalen heeft aangenomen, dan wel of die ingaan op den dag, dat het kind ter school komt.

De *Voorz.* zegt, dat het denkbeeld was, vaste kwartalen aan te nemen. Overigens gelooft Spr., dat in zoodanige verordening welligt leemten zouden kunnen voorkomen, doch dat het moeijelijk te beoordeelen is of de kinderen wegens ziekte wegblijven of niet; liever zou hij het schoolgeld iets lager stellen, dan telkens de moeijelijkheid te hebben van op allerlei schikkingen acht te moeten slaan.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat er misschien wel zekere hardheid in gelegen is, dat zal betaald worden voor een kind, dat wegens ziekte de school niet bezoekt, doch dat daar tegenover staat de geringe som, die men betaalt; men zal zich dus daaraan gewennen; dikwijls ook zijn de ouders nalatig in het ter school zenden hunner kinderen, wanneer zij weten dat daardoor aan het schoolgeld iets wordt uitgespaard; als zij nu weten, dat zij toch betalen moeten, zullen zij hen niet zoo ligt laten te huis blijven.

De heer *Bake* gelooft, niet dat het denkbeeld van den heer *v. Hoytema* is, onderhandelingen te openen, en ziet er dus geen bezwaar in; wil men het regl. hebben nageleefd, dan moet men het zoo maken, dat het nageleefd kan worden. Spr. acht het ook eene noodzakelijkheid, in het nieuw art. te bepalen wat men onder kwartalen verstaat, waarom hij voorstelt de bijvoeging dat de kwartalen aanvangen met Januarij, April, Julij en Oktober, terwijl zijn tweede voorstel is, dat de schoolgelden voor de scholen der 3e soort zullen verschuldigd zijn per maand.

De heer *v. Hoytema* kan zich hiermede zeer goed vereenigen en vindt het ook geheel in overeenstemming met wat in het ontwerp D bepaald wordt.

De beide amend. van den heer *Bake* met 22 en 23 stemmen tegen die van den heer *Boer* zijnde aangenomen, wordt het art. zonder omvraag goedgekeurd. (De heer *de Graaf* had zich bij de eerste stemming verwijderd).

Art. 4. Het schoolgeld is verschuldigd door de ouders, voogden of verzorgers voor de leerlingen die zij ter school zenden.

De heer *v. Lier* meent dat men niet bevoegd is dit art. in de verordening op te nemen; men zou een punt van burgerlijk regt regelen, en dat verbiedt art. 150 der Gem.-wet.

De heer *de Muralt* meent, dat men niet uit het oog verliezen moet, dat de heffing van het schoolgeld wordt gelijk gesteld met die van eene belasting, en dat men het niet in het onzekere moet laten, dat, wie een kind ter school zendt, die belasting zal betalen. Spr. houdt het van veel belang de bepaling te behouden, en stelt zelfs voor de woorden »of anderen" er in te voegen.

De heer *Ackersdijck* zegt, dat het geen onderwerp van civiel, maar van publiek regt is, geen kontrakt van een privaat man met een ander privaat man is, maar eene verpligting van belastingschuldigen, en die kan men niet te duidelijk uitdrukken.

De heer *v. Lier* meent, dat de onzekerheid, welke de heer *de Muralt* wil vermijden, juist zal ontstaan als men het art. behoudt, wijl men al ligt eene kategorie verzuimt te noemen. Ook de voorgestelde bijvoeging zal de onduidelijkheid juist vermeerderen.

De beraadslagingen gesloten zijnde, wordt het amend. van den heer *de Muralt*, het geheele art. en het geheele ontwerp met 22 stemmen tegen die van den heer *v. Lier* aangenomen.

Het ontwerp D., regelende de wijze van invordering, wordt, nadat in art. 1 ook de woorden »of anderen" zijn ingelascht en van wege B. en W. een nieuw art. is toegevoegd, zonder diskussie aangenomen.

Wordt alsnu in behandeling genomen eene voordragt tot oprigting van eene school der 3. soort, en tot het verleenen van magtiging aan B. W., om zoodra dispensatie van het vergelijkend examen zal zijn verkregen, den heer *I. M. Enderlee* te benoemen tot hoofdonderwijzer voor die school.

De *Voorz.* deelt mede dat die dispensatie reeds gevraagd en verkregen is. Spr. geeft in de eerste plaats in overweging de zaak der oprigting van de school, waaromtrent konform besloten wordt.

De *Voorz.* opent alsnu de beraadslagingen op de aan B. en W. te geven magtiging en deelt mede, dat omtrent den betrokken persoon de gunstigste rapporten zijn ingekomen.

De heer *Pabst* trekt geenszins de bekwaamheden van den heer *Enderlee* in twijfel, doch wenschte gaarne te weten welke redenen voor die gunstige rapporten bestaan om juist hem te benoemen zonder vergelijkend examen, daar het toch vast staat dat er onder de onderwijzers meerdere zullen gevonden worden die met den heer *Enderlee* in kunde en bekwaamheid gelijk staan. Spr. kent dien onderwijzer niet en voor hij hem zoo boven anderen voortrekt wil hij daartoe gronden hebben.

De *Voorz.* zegt dat dit geschied is op bijzondere uitnoodiging der schoolkomm.

De heer *v. Hoytema* zegt, dat B. en W. op het oogenblik volkomen bevoegd zijn om met dispensatie onderwijzers aan te stellen. Spr. gevoelt wel dat zij dit op den laatsten dag dat de wet die bevoegdheid geeft niet gaarne wilden doen en daarom den raad van de zaak gesaisisseerd hebben, doch in de stad Utrecht is tot heden de wet niet uitgelegd, in dien zin, dat de raad de benoeming doet; Spr. zou het daarom beter vinden dat B. en W. de benoeming deden en er dan kennis van gaven aan den raad. — Wat nu den persoon in kwestie betreft, zegt Spr., dat hij een bekwaam man is, getuige den bloei zijner school in eene kleine, afgelegene moeijelijk te bereiken gemeente, en de schoolopziener heeft verklaard uitermate tevreden over zijn onderwijs te zijn; hij is met lust en ijver bezield en wenschte niet hier gevestigd te zijn om het grooter geldelijk belang, maar wijl, de onderwijzers-vereeniging hier gevestigd zijnde, hij zich nog verder kan oefenen. Spr. zegt, dat men zijne woorden evenwel niet zoo moet opnemen alsof die persoon *unus ex omnibus* ware; maar het is een man in de kracht zijns levens, die zijne taak met ernst aanvaarden kan, en grond heeft gegeven, om veel van zich te doen verwachten.

De *Voorz.* gelooft dat B. en W. nog één dag de bevoegdheid hebben om dien persoon aan te stellen; doch dit niet de houding is die zij behoeven aan te nemen tegenover den raad; betoont de raad zich niet genegen hem aan te stellen, dan zal het niet geschieden.

De heer *Voswinkel* zegt, dat zijn oordeel over onderwijs en onderwijzers niet veel gezag heeft, maar dat hij ten aanzien van den heer *Enderlee* zijne gunstige opinie niet mag verzwijgen. Immers bij gelegenheid eener vakature van binnenvader en onderwijzer in het Evang. Luth. weeshuis alhier, waren omtrent dezen persoon zoodanige gunstige rapporten ontvangen, dat, wanneer niet bijkomende omstandigheden daartoe hadden bijgedragen, onder anderen naar Sprs. herinnering zijn ongehuwden staat, dan zou genoemde *Enderlee* zeer zeker tot die betrekking zijn in aanmerking gekomen, en wanneer hij nu let dat na verloop van eenige jaren die rapporten even gunstig zijn gebleven, gelooft hij de benoeming zeer te moeten aanbevelen.

De heer *Schuurman* geeft hetzelfde te kennen.

De heer *v. Lier* spreekt de wenschelijkheid der benoeming niet tegen na al het gehoorde, doch acht alleen B. en W. bevoegd.

De heer *Pabst* bedankt den heer *v. Hoytema* voor de gegeven inlichtingen, en daar hij moet afgaan op de getuigenis van eene geachte komm. is hij volkomen gerust gesteld om mee te werken tot de benoeming.

De heer *de Jong* vindt bezwaar om nu reeds eene wet in werking te brengen, die eerst over een paar dagen van kracht is; de raad is niet bevoegd de benoeming te doen.

De *Voorz.* merkt aan dat, volgens de voordragt, de raad slechts zijne goedkeuring aan de aanstelling hecht, die door B. en W. zal geschieden.

De heer *v. Hoytema* zegt dat hier de raad, daar B. en W. het doen, en dat in het besluit van 1830 wordt gesproken van gemeente-besturen, waarvan in verschillende plaatsen eene verschillende toepassing gemaakt wordt.

De heer *v. Lier* zegt dat, zoo de raad bevoegd is (des neen), de raad B. en W. niet kan magtigen tot de benoeming, wijl zoodanige delegatie van bevoegdheid met de wet onvereenigbaar is.

De *Voorz.* zegt dat B. en W. van hunne bevoegdheid geen gebruik willen maken, zoo de raad geen genoegen in den persoon neemt.

De heer *Pabst* stelt voor te besluiten, dat de raad verklaart, met genoegen van de voorgestelde aanstelling van den heer *J. M. Enderlee* door B. en W. kennis genomen te hebben.

Dit voorstel wordt zonder omvraag goedgekeurd.

Wordt zonder omvraag besloten konform het voorstel van den Voorz. om B. en W. te magtigen zoodanige schikkingen aan te gaan als zij noodig achten om aanvankelijk aan het besluit tot oprigting dier school uitvoering te geven.

Vervolg hierna.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.